ROLE SOCIÁLNÍCH VZTAHŮ STUDENTŮ VYSOKÝCH ŠKOL PRO ŽIVOT VYSOKOŠKOLÁKA

Lenka Hloušková

Klíčová slova: sociální vazba, sociální vztah, studenti vysokých škol, kariérová změna

Příspěvek je veden otázkou: jaký charakter mají sociální vztahy studentů vysokých škol, díky nimž úspěšně zvládají studium na vysoké škole, prioritně v začátcích studia. Cílem příspěvku je tedy představit, jak si studenti na začátku svého studia na vysoké škole přebudovávají dosavadní sociální vztahy, vytvářejí si nové sociální vazby a k čemu jednotlivé typy sociálních vztahů využívají.

Základním teoretickým východiskem je Granovetterova teorie sociálních vazeb (Granovetter, 1973, 1983). Granovetter rozlišil tzv. silné a slabé interpersonální vazby, přičemž každý typ sociální vazby má jiný potenciál pro přenos informací, které jedinec využívá ve svůj prospěch. V průběhu kariérových změn, kam můžeme zařadit i zahájení studia na vysoké škole, dochází zcela přirozeně k proměně sociálních vztahů, a pro studenty, kteří vstupují na vysokou školu, je typické, že si své sociální vazby a sítě budují relativně nově. Nová podoba jejich sociálních vztahů se tak stává nástrojem adaptace v novém (vysokoškolském) prostředí, ale protože sociální vazby a vztahy jsou zároveň adaptabilní, mohou se stát i nástrojem využívání potenciálu sociálních vztahů k nejrůznějším účelům (např. potřeba pomoci či podpory, zajištění si přístupu ke zdrojům, získání moci).

Výzkumné šetření, z něhož pocházejí data, bylo zacíleno na využívání služeb poradenských center tří vysokých škol v Brně. Výzkum, který mapoval průběh poradenského procesu od popisu situací, které vedly k vyhledání služeb, až po reflexi výstupů a dopadů služeb, proběhl podle designu zakotvené teorie. Pro účely sběru dat byl vytvořen polostrukturovaný rozhovor a sběr dat mezi studenty, kteří využili nabízených služeb, probíhal v průběhu roku 2015. V příspěvku pracuji s daty od 34 studentů, mezi nimiž jsou studenti Masarykovy univerzity, Vysokého učení technického v Brně a Mendelovy univerzity.

Studenti si v průběhu prvních semestrů studia na vysoké škole přebudovávají své dosavadní sociální vztahy a zcela nově si vytváří síť tzv. slabých vazeb. Na základě dat jsou popsány různé typy sociálních vazeb a současně i to, k čemu studenti jednotlivé typy sociálních vazeb využívají a v čem jim pomáhají pro další úspěšné studium. Základní rozdíl v uvedených aspektech je patrný zejména mezi tzv. silnými a slabými vazbami.

Bibliografie

Granovetter, M. S. (1973). The strength of weak ties. *American Journal of Sociology,* 78(6), 1360-1380. Dostupné z https://sociology.stanford.edu/sites/default/files/publications/the_strength_of_weak_ties_and_exch_w-gans.pdf

Granovetter M. S. (1983). The strength of weak ties: A network theory revisited. *Sociological Theory*, 1(1), 201-233. Dostupné z https://pdfs.semanticscholar.org/4f2e/d76fa4ea78adc46202d32663119906744c1f.pdf